

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Зміст лекційного заняття

Під час першого лекційного заняття ми розглянемо низку концептуально-теоретичних питань, які важливі для подальшої практичної роботи художника-дизайнера:

- 1. Значення лекційного курсу «Синтез мистецтв».**
- 2. Ознайомлення з теоретичним поняттям «синтез мистецтв».**
- 3. Розгляд історико-культурні обставини, що актуалізували появу нового образотворчого методу шляхом синтезу (реального та уявного) в культурфілософському дискурсі доби Романтизму.**
- 4. Аналіз історичних обставин, котрі в середині ХІХ століття інспірували появу нового ірраціонального мистецтва ДОБИ МОДЕРН (1860-1914), яке реалізувалося шляхом синтезу (об'єктивного і суб'єктивного).**
- 5. Висвітлення основоположних рушійних сил образотворення: природа «синтезу», «Gesamtkunstwerk» та «синтетизм».**
- 6. Визначення концептуальної специфіки кожної окремої похідної синтезу.**
- 7. Засвоєння практичних навичок користування засобами синтезу мистецтв (на прикладі кольорових аплікацій Ф.О.Рунге).**
- 8. Список рекомендованої літератури.**
- 9. Домашнє завдання для самостійної роботи.**
- 10. Конспект лекцій.**

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

1.Значення лекційного курсу «Синтез мистецтв»

Лекційний курс «Синтез мистецтв» є одним із складових комплексу фахової підготовки студентів дизайнерів. Місце навчальної дисципліни в системі професійних знань визначається вмінням розробляти сучасний і конкурентоздатний дизайн проект архітектурного середовища з використанням виробів та творів мистецтва; графічно-поліграфічний дизайн проект, розробити актуальне проектування мультимедіа середовища, тощо. Метою лекційного заняття є оволодіння студентами засобами взаємодії різних видів мистецтв та їх зв'язку із сучасним візуальним середовищем. Вміння аналізувати сучасні концепції формування архітектурного середовища, різні види мистецтва, поняття, техніки та технології окремих виробів та творів, їх розміщення та сприйняття в структурі простору.

В основу дисципліни послідовно закладені теми теоретичних і практичних положень, що розкривають основні закономірності процесу синтезу мистецтв. Практична частина курсу надає змогу побачити спільні риси методології проектної діяльності на основі отриманих знань із спеціальних та додаткових дисциплін. В практичній частині курсу методично задаються основні підходи та етапи процесу проектної роботи. Вивчення даного курсу вимагає від студентів творчого підходу, орієнтує на самостійний пошук ідей та основі оригінальних стратегій щодо виконання поставлених конкретних практичних завдань, вимагає від них опрацювання додаткової інформації та літератури.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

2. Поняття синтез мистецтв: об'єктивні та суб'єктивні властивості, котрі визначають природу феномену

Синтез мистецтв – це творчий процес органічного з'єднання різних видів мистецтв в єдине художнє ціле, яке естетично організовує матеріальне і духовне середовище буття людини. Поняття «Синтез мистецтв» має на увазі створення якісно нового художнього явища, що не зводиться до простої суми складових його компонентів. Їх образна і композиційна єдність, загальна участь в художній організації простору і часу, узгодженість масштабів, пропорцій, ритму сприяють розвитку художньої ідеї, надають на людину багатобічну емоційну дію.

У історії мистецтва відомі всілякі форми синтезу. Архітектура і монументальне мистецтво постійно тяжіють до архітектурно-художнього синтезу, в якому живопис і скульптура, виконуючи і власні завдання, сприяють розкриттю архітектурного образу. У цьому просторово-пластичному синтезі зазвичай беруть участь декоративно-прикладне мистецтво, а останнім часом усе більш активно включаються об'єкти дизайну.

Суть мистецтва архітектури виявляється в її емоційно-образній виразності. Історія свідчить, що для посилення дії на глядача за рахунок більш різностороннього, поглибленого і дохідливого розкриття ідейного змісту в архітектурі дуже часто удавалися до допомоги образотворчих мистецтв. Конкретність пластичних або живописних художніх образів сприяла кращому сприйняттю основної ідеї. Подібний підхід є основою творчої співдружності, що базується на об'єктивній природі художньо-образного мислення в мистецтві.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Проте не слід думати, що синтез мистецтв в архітектурі утворюється простим залученням творів під один дах. Синтезуюча творча діяльність має специфічні особливості і закономірності, знання, яких сприяє створенню справжнього ансамблю мистецтв.

Природа синтезу пов'язана із з'єднанням частин предмету на основі взаємодії між ними, для здобуття у результаті цілісного образу предмету. Відносно інтер'єру синтез мистецтв має на увазі композиційну єдність архітектури, скульптури і живопису, елементів декоративно-прикладного мистецтва та дизайну нерозривно об'єднаних в певному архітектурному просторі. Можливість такого органічного злиття заснована на сумісності ряду загальних властивостей і збереженні власних якостей, властивих кожному виду мистецтва окремо. Архітектура як мистецтво, що створює і організує первинний простір, є визначальною у встановленні принципів взаємодії. Залучені види мистецтв притягуються для посилення виразності архітектурних компонентів просторової форми і обгороджування, а через них і архітектурного простору.

Загальною метою синтезу є вираження єдиного художнього задуму. Композиція оперує концептуальними та образотворчими засобами, які мірою своєї гармонійної організації можуть асоціативно виражати уявлення про світ і людські відчуття. Окремий твір при поглибленій розробці теми може виявитися у власній композиції, розробки пластичних або колористичних якостей, гострої індивідуальної характеристики своїх персонажів і так далі. При створенні цілісного художнього образу, який використовує синтез мистецтв, важливе значення набуває органічність усіх елементів композиційної структури.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

В умовах підвищення якості сучасних продуктів дизайну важливого значення набуває не лише функціональна, але і естетична сторона штучного середовища. Наприклад, від вирішення інтер'єру, де люди проводять значну частину свого часу, залежать зрештою якість архітектури, сприйняття і оцінка її специфічного сенсу, у тому числі як мистецтва.

Характер творчої роботи в різноманітних галузях сучасного дизайну вимагає специфічних знань, поглибленого розуміння ролі форми, пластики, світла, кольору, текстури і фактури матеріалу. Необхідно мати реальне уявлення про можливість створення життєвого середовища в конкретному приміщенні або їх цифровій комп'ютерній системі. Важливо усвідомлювати особливості сприйняття аудиторією внутрішніх просторів різного типу, їх величин і форм; мати вичерпне уявлення про специфічні засоби і прийоми дизайн-композиції. Використання синтезу з образотворчим та іншими видами мистецтв має на увазі не лише знання їх видів і способів виконання, але і навички самостійного дизайн-ескізування.

У просторовому середовищі інтер'єру чи екстер'єру особлива роль належить предметному наповненню, яке вступає в композиційне відношення з іншими елементами дизайн-середовища. Це виявляється в дизайнерському проектуванні, коли предмети обладнання, що володіють власними функціональними критеріями повинні набути також естетичних якостей, відповідних художнім вимогам. Дизайнер повинен уміти проектувати в узгодженні із загальною образною ідеєю систему освітлення і окремі світильники, систему меблювання і окремі типи меблів, систему візуальної інформації і так далі.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Сьогодні при формуванні міського середовища значна роль відводиться синтезу мистецтв, де поруч із засобами монументально – декоративного мистецтва значну роль відіграють елементи та об'єкти дизайну.

Сучасний стан розвитку нашого суспільства прикметний зростанням етнічної свідомості народу, посиленням його інтересу до вітчизняної давнини, усвідомленням необхідності збереження традиційного народного мистецтва як генофонду його духовності. Народне мистецтво в Україні є складником національного способу життя, виразником його етнічних ідеалів. Важливим сьогодні є засвоєння цілісності та різноманітності культурного досвіду й набутку народу, що дає розуміння закономірностей розвитку народного мистецтва.

Українське народне мистецтво (ткацтво, килимарство, гончарство, гутництво, тощо) є складним, багатогранним явищем культури. Воно охоплює всі види народної творчості — музику, танці, пісні, фольклор, будівництво, прикладне мистецтво, що розвиваються як єдиний комплекс і органічно входять у життя народу протягом усієї історії людства.

Декоративне мистецтво — це особлива галузь художньої творчості, яка підпорядкована своїм законам розвитку, має свою особливу художньо-образну мову. Основна його мета — естетичне освоєння матеріального світу, художнє оформлення довкілля. Митці своїми творами намагаються естетично прикрасити побут людини, її життєдіяльність, сповідуючи основний принцип єдності краси і доцільності. Водночас декоративне мистецтво стає образною основою життя, формує естетичні погляди людини, активно впливає на її емоції, думки й почуття.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Професійне декоративне мистецтво другої половини ХХ століття – початку ХХІ століття являється багатогранним явищем української національної культури, яке розвивається в руслі загальноєвропейського і ширше — світового художнього процесу, де категорія прекрасного є і залишається вирішальною.

У розвитку культури України наприкінці ХХ століття велику роль відіграє творчість митців професіонального декоративного мистецтва, у складі якого розвиваються такі види, як художня кераміка, скло, текстиль, метал, ювелірне мистецтво, емаль. Новаторське формотворення, взаємодія з простором, звернення до найновіших технологій, посилення особистісного начала у творчості – це характерні тенденції, що спостерігаються в декоративному мистецтві цього періоду.

Українське декоративне мистецтво завжди відповідало соціальним вимогам часу, розвивалося від матеріально-практичної сфери до духовно-культурної, зберігаючи при цьому взаємодію із загальною проблематикою та стилевим напрямом усього образотворчого мистецтва. Воно тримало тісний зв'язок з історичними традиціями, з народним мистецтвом.

При виваженому професійному підході, комплексне формування інтер'єрів житлових та громадських будівель з використанням виробів та творів декоративного мистецтва України є одним із перспективних напрямків сучасного будівництва, яке може дозволити вийти на новий якісний рівень, отримати оригінальні і неповторні вирішення в цивільному будівництві.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

3. Історико-культурні субфактори, які актуалізували появу нового образотворчого методу синтезу в творчій практиці єнських романтиків

Оскільки реалізація художніх задумів практично пов'язана з процесом екстраполяції синтетичного мислення у вимір художньої творчості, це актуалізує проблему діагностування таких чинників образотворення, як «синтез мистецтв», «Gesamtkunstwerk» та «синтетизм». Отож в даній лекції ми стисло простежимо історико-культурні мотивації, що оптимізували започаткування ідеї синтезу в історії мистецтв попереднього періоду і обговоримо концептуальну специфіку цього явища, окресливши, з одного боку, неповторну своєрідність кожного поняття, а з іншого – спільну подібність.

Як відомо, зародження антиреалістичних тенденцій у другій половині XIX століття відбувалось на тлі наростання агресії індустріальної цивілізації щодо індивідуальності, яка дедалі більше почувалася незахищеною. Як відзначають науковці, назріла соціогуманітарна криза межі XIX – XX століть зумовила відчуття «прірви» між суспільством, культурою та індивідом. В історії мистецтва аналогічна соціокультурна кризова рефлексія була спричинена конфліктом між напівфеодальним ладом Німеччини 1790–1840-х років і новими буржуазно-економічними формаціями, що тоді тільки-но починали зароджуватися в надрах феодального суспільства. Суспільний дисбаланс, що виник між людиною і соціумом, компенсувався зверненням індивіда до власного внутрішнього світу релігійних переконань, які існували в позачасовому уявному вимірі.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Як відомо, ці специфічні обставини стали передумовою для започаткування феномену, так званого, німецького романтизму, що найвиразніше реалізувався в практиці єнських мислителів 1795–1805-х років, які передбачили виникнення ідеї синтезу мистецтв.

Оскільки німецькі романтики звернулися до ідеї синтезу мистецтв унаслідок соціокультурної кризи, у науковій літературі його понятійний статус визначають як тип «кризового мислення». У процесі глобальних метаморфоз рубікону XIX – XX століть рецидив «кризового мислення» поновився на новому історичному витку, виразно проявившись у філософській праці Освальда Шпенглера «Присмерк Європи» (іл. 1). Книга «Присмерк Європи» (нім. Der Untergang des Abendlandes) — філософська праця, опублікована у 1918 (I том) і 1922 (II том) роках.

О. Шпенглер «Присмерк Європи» (іл. 1)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Тож проаналізуємо єнську інтерпретацію синтезу мистецтв, що, за висновками науковців, «визначила майбутні конфігурації вагнерівського поняття Gesamtkunstwerk», ставши культурогенним підґрунтям для мистецтва доби модерн. Духовні світи німецького романтизму формувалися в системі етико-моральних ідеалів непересічних мислителів: поета Новаліса (іл. 2), драматурга Л. Тіка (іл. 3) філософів Ф. Гельдерліна (іл. 4), Ф. Шеллінга (іл. 5), Ф. Шлейермахера (іл. 6) і Й. Фіхте (іл. 7), братів-філологів А. Шлегеля (іл. 8) і Ф. Шлегеля (іл. 9) та інших.

поет **Новаліс** (іл. 2)

драматург **Л. Тік** (іл. 3)

філософ **Ф. Гельдерліна** (іл. 4)

Філософи : **Ф. Шеллінг** (іл. 5)

Ф. Шлейермахер (іл. 6)

И. Фіхте (іл. 7)

брати-філологи.

А. Шлегель (іл. 8)

Ф. Шлегель (іл. 9)

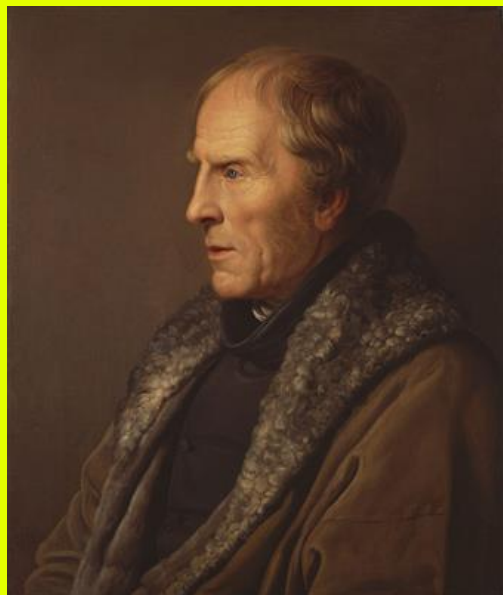
Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Авторитетна дослідниця синтезу мистецтв О. Муріна зауважила, що взаємопроникнення різних сфер культури (філософії, літератури, музики, мистецтва, науки) розсунуло масштаби процесу до всеохопного утопічного вчення про «всекультуру»: «Мрія про синтез мистецтв, як бачимо, базувалася в них [енських романтиків] на синестезії, що руйнує межі між окремими мистецтвами в процесі сприйняття». За висновками сучасних австрійських учених Х. Бірхольца, Н. Кірхбергера, П. Пранджа та К. Шолл, різні конфесії християнства в Німеччині створили передумови для різних інтерпретацій німецького романтизму 1790–1840-х років. Релігійні переживання художники почали втілювати у вигляді художніх алегорій-натяків. Взірцем згаданих наукових теорій є, зокрема, живописні твори художника-романтика Карла Фрідріха (іл.10-11), Філіппо Отто Рунге (іл.12-13), Карла Блехена (іл.14-15), які експонувалися упродовж жовтня 2015-лютого 2016-х років на виставці «Світи романтизму» (13.11.2015–28.2.2016) у віденській Галереї Альбертіна (іл.16,17).

Художник-романтик Карл Фрідріх (іл.10-11)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

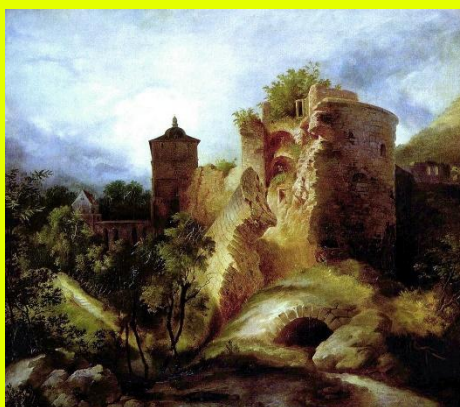
Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Художник-романтик Філіпп Отто Рунге (іл.12-13)

Художник-романтик Карл Блехен (іл.14-15)

Виставка «Світи романтизму» (13.11.2015–28.2.2016)

у віденській Галереї Альбертіна (іл. 16, 17)

Welten der
ROMANTIK

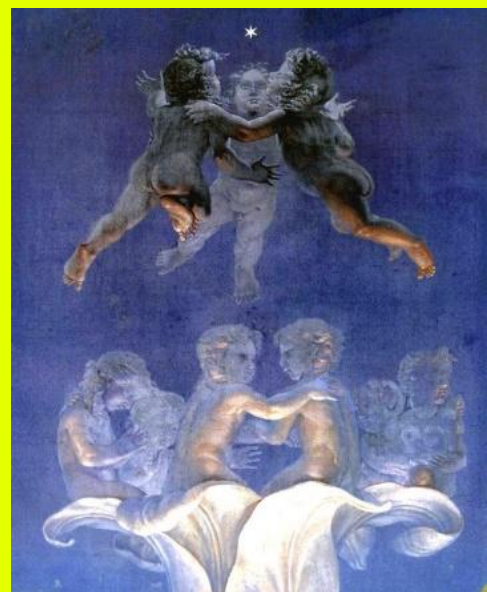
Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Принципи алегоричного уподібнення найбільш очевидно використовував Ф. Рунге, творчість якого німецькі мистецтвознавці зараховують до «протестантського» романтизму. Дослідження його малюнків з мотивом лілії показало, що художні алегорії «світла» й «просвітленості» Філіппо Отто Рунге відтворював через звернення до полісемічних натяків: «Світло лілії – лілія світла» (1809, іл. 18, 19, 20) з Граверного кабінету Гамбургер Кунстгалле; «Два ельфи, які ширяють над лілією» (1809) з Граверного кабінету Національного музею в Берліні (іл. 21-22); у серії графічних творів «Чотири пори доби» (1802–1807): «Ранок», «День», «Вечір», «Ніч» – з Граверного кабінету віденської Галереї Альбертіна (іл. 23, 24, 25, 26).

«Світло лілії – лілія світла» (1809, іл. 18, 19, 20) з

Місце зберігання гравюр: Граверний кабінет Гамбургер Кунстгалле

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Ф. Рунге «Два ельфи, які ширяють над лілією» (1809)

з Граверного кабінету Національного музею в Берліні (іл. 21-22)

PHILIPP OTTO RUNGE
1777 – 1810

Zwei einer Lilie entschwebende Genien
Two Genies Floating from a Lily
1809

Kreide, Rötzel, weiß gehöhnt
Chalk, red chalk, white heightening

Kupferstichkabinett – Staatliche Museen zu Berlin

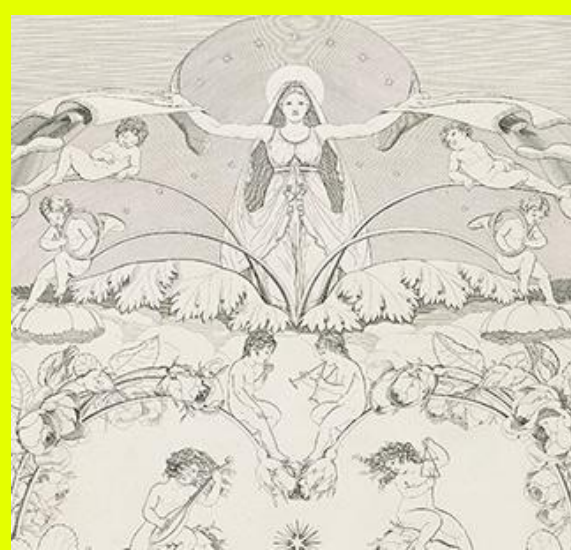
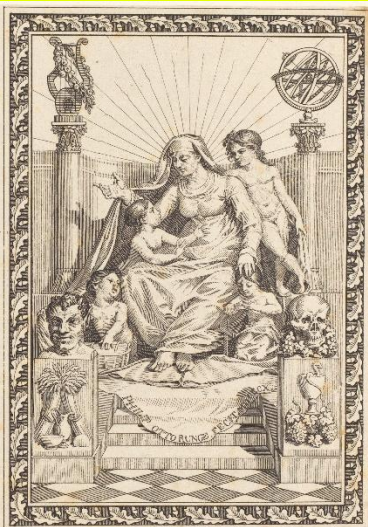
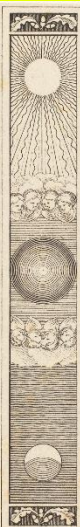
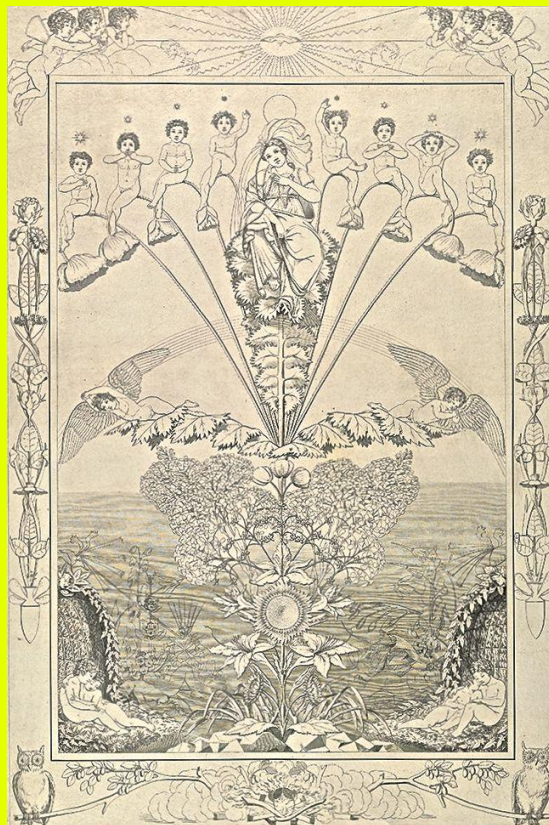
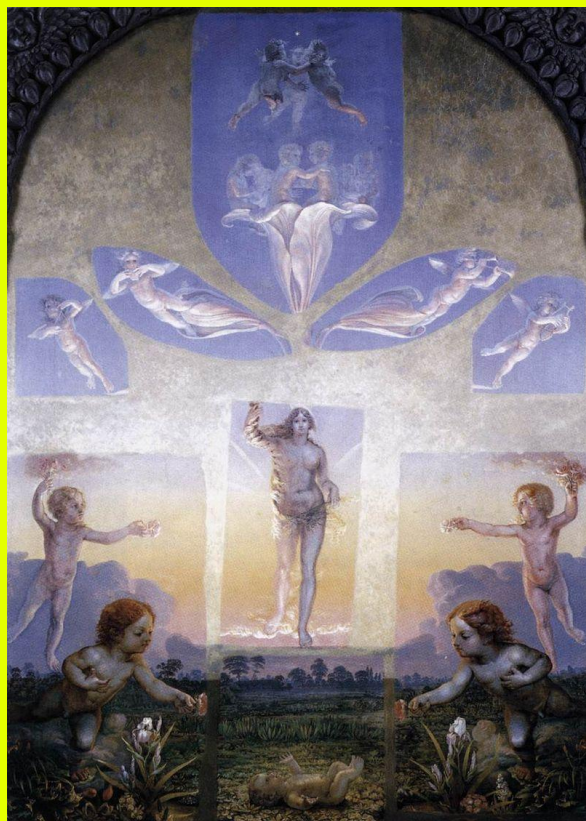
Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Ф. Рунге: «Чотири пори доби» (1802–1807): «Ранок», «День», «Вечір», «Ніч» – з

Граверного кабінету віденської Галереї Альбертіна (іл. 23, 24, 25, 26).

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Запроваджені єнськими романтиками прийоми алегоричного уподібнення стали дороговказом у мистецтві паризького ар нуво 1860-1914-х років. Зокрема, про вплив ідей Філіппо Отто Рунге 1800-х на смаки європейських піонерів доби модерну зазначає авторитетна європейська вчена Габріеле Фар-Беккер. Ідеалізоване бачення німецьких романтиків, зокрема й Філіппа Отто Рунге, формувалося під впливом праці Фрідріха Шеллінга (іл. 5) «Система трансцендентального ідеалізму» (1800), що користувалася популярністю в колі німецьких інтелектуалів.

Трансцендентальний ідеалізм Фрідріха Шеллінга виходить із визнання первинності суб'єктивного «Я» стосовно об'єктивного. Безпосереднім предметом вивчення трансцендентальної філософії проголошується суб'єктивне, його внутрішні акти, засобом його розгляду — «інтелектуальна інтуїція». На думку Фрідріха Шеллінга, традиційне повсякденне логічне мислення має форму лише розсуду, дає знання нижче порівняно з пізнанням, яке здійснює розум. Розсуд, логічне мислення стоять під владою закону суперечності. Розум же не підкоряється формальному закону суперечності (закон, згідно з яким у судженнях забороняється мати взаємозаперечні судження). Розум не підвладний забороні суперечності, він безпосередньо вбачає за суперечностями єдність протилежностей. Форми пізнання розумом не збігаються з розсудливістю. Вони не є умовиводами та доказами. Ці форми є безпосереднім уявленням, сприйняттям інтелектуальної інтуїції. Суб'єктом такого пізнання може бути тільки філософський або художній розум, геній, а не повсякденна розсудливість. Тим більше, що мова, якою розсуд висловлює свої умовиводи, заважає інтелектуальному сприйняттю, бо складається зі сталих форм, відбитків розумових процесів.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

У розробці поняття ступенів розвитку свідомості **Фрідріх Шеллінг** близький до «науковчення» Фіхте: свідомість починає з почуттів, потім підіймається до рівня інтелігенції, досягає межі рефлексії, остаточно завершується актом волевиявлення, з якого починається практичне «Я». На першій стадії «Я» споглядає себе як обмежене з боку «не— Я». На другій стадії до зовнішнього споглядання приєднується внутрішнє, самовідчуття при цьому домінує. Досягнувши розуміння власної спонтанності, самовизначеності, свідомість починає пізнавати себе та свої властивості як підвладні необхідності і як вільні.

Дослідник проблем синтезу російський вчений Н. Берковський підкреслює, що емпіричну дійсність енські романтики сприймали тільки як «шлях до храму», а не як фінальну мету маршруту: «Природу розглядали ніби протокультуру, немов царину, з якої були запозичені будівничі камені для культури».

Схоже ставлення до емпіричного світу природи, але більш гіпертрофоване експансією науково-технічної революції (НТР), спостерігаємо у практиці художників модерну, чиє мистецтво ініціювало подальший розвиток реклами та дизайну в європейському мистецтві кінця XIX століття: «Ми бажаємо переносити розвиток символу в будь-яку епоху й навіть у царину мрії», – цитує гасла французьких художників новаторів видатний американський мистецтвознавець Джон Ревалд.

Тож погляд на природу речей під суб'єктивно-іраціональним кутом зору був виплеканий ідеалами німецького романтизму. Побіжно сучасні науковці відзначають, що внаслідок індустріального тиску на межі XIX – XX століть окреслився контрпроцес повернення до природи та гуманітарних настроїв минулих епох.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Отже, увага французьких художників 1880-1890-х років до ідей синтезу мистецтв і вагнерівської теорії (іл. 28-29) про **Gesamtkunstwerk** актуалізувалася в контексті назрілих потреб новітньої культурної доби модерну. **Вільгелм-Ріхард Вагнер** (нім. Wilhelm Richard Wagner; 22 травня, 1813, Лейпциг — 13 лютого, 1883, Венеція) — німецький композитор, диригент, теоретик музики, письменник-публіцист. Художній напрям — «Веймарська школа». Відомий насамперед завдяки своїм операм, або «музичним драмам», як він назвав більшість своїх опер. Вагнерівське вчення про штучно-синтетичні «технології» мистецтва майбутнього: «**Gesamtkunstwerk**» докорінно змінило образотворчі стереотипи європейської культури на межі XIX -- XX століть, розвинувши дизайн, рекламу, модернізм.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

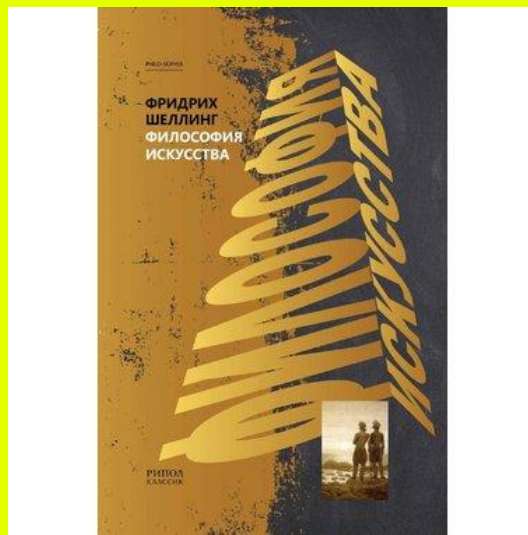
Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Одним з прикладів історичного діалогу з культурним минулим є **алегорія «Аврора»** (1809, іл. 30) Філіпа Отто Рунге, образ якої на століття випереджає естетичні уявлення доби модерну про природу фемінності. З одного боку, для неї не чуже все земне, але водночас художня інтерпретація набуває полісемічних ознак, що породжують асоціації із символічною образністю **стихії, природи, культури, цивілізації, революції та прогресу**. Народжений Філіппо Отто Рунге неотип балансує між романтичним світосприйняттям **алегорії та символу**: «Той спосіб зображення, у якому загальне позначає особливе або в якому особливе сприймають через загальне, є схематизмом. Той самий спосіб зображення, у якому особливе позначає загальне або в якому загальне сприймають через особливе, є алегорією. Синтез того й іншого, де ані загальне не позначає особливого, ані особливе не означає загального, але де й те, й інше абсолютно єдині, є символом», – поєнює Фрідріх Шеллінг процес метаморфози алегорії в символ у праці «Філософія мистецтва» (1859, іл. 31).

Алегорія «Аврора» (іл. 30) Філіпа Отто Рунге

Ф. Шеллінг «Філософія мистецтва» (іл. 31).

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Алегорія «Аврора» (іл. 30) Філіпа Отто Рунге

візуально сформульована ідея-утопія (ідеалізація природи)

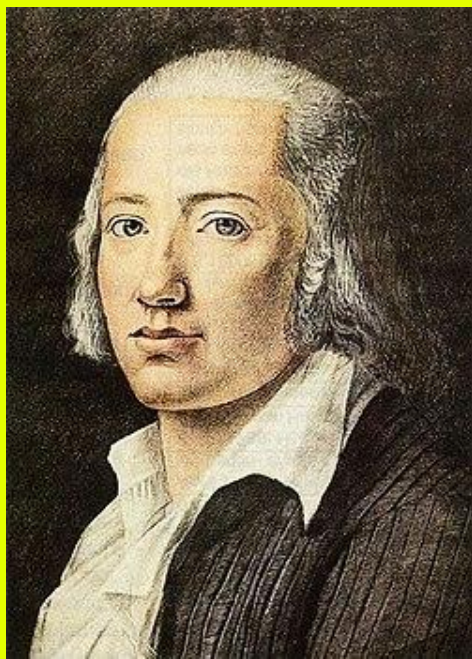
Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Оскільки німецькі романтики присвятили себе пошукам універсальних шляхів подолання прірви поміж світом мистецтва й деестетизованою реальністю, їхні прагнення до абсолютного інтегруються у вимір художнього міфотворення. «Невипадково визначальною ланкою в теорії романтиків є поняття міфу, що як прототип художньої творчості не байдужий до синтетичної природи мистецтва», – підкреслює Олена Муріна. Тому алегорію «Аврори» Ф. Рунге можна інтерпретувати як візуально сформульовану **ідею-утопію** про гармонійну цивілізацію майбутнього. Крім того, міфологічний образ ідеального соціального устрою був сформований у соціально-історичній концепції Ф. Гельдерліна (іл. 32), а саме – у його Тюбінгенських гімнах (іл. 33). Отож, проблема пошуку універсальної моделі суспільного буття була популярна в різних галузях гуманітарного дискурсу того часу. Утім, у сучасних наукових дослідженнях підкреслюють, що осмислення проблем синтезу як джерела художнього пізнання найвиразніше виявилось в теоріях філософів-ідеалістів Фрідріха фон Шеллінга і Фрідріха фон Шлегеля.

Соціальна утопія Ф. Гельдерліна (іл. 32) в Тюбінгенських гімнах (іл. 33)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

За теорією Н. Берковського, філософське бачення природи у Фрідріха Шеллінга наближалось до всеохопного універсального вчення, домінантою якого була міфологія – неодмінна передумова й первинна матерія будь-якого мистецтва. Теорія Фрідріха Шеллінга ґрунтувалася на уявленнях, що міфологія і мистецтво, народжене нею, спроможні нейтралізувати протиріччя між суспільством і природою, між реальним й ідеальним, між матеріальним і духовним. Розкриваючи призначення мистецтва, Фрідріх Шеллінг доходить висновку: «Конструювати мистецтво – означає окреслити його місце в універсумі. Визначення цього місця і є єдиною дефініцією мистецтва». За Фрідріхом Шеллінгом і Фрідріхом Шлегелем, єднання різних видів мистецтва завдяки синтезу мистецтв слугувало тим універсальним культурним феноменом, що був здатний подолати антагонізм між індивідом і соціумом. «Єдність абсолюту як тотожність об'єктивного та суб'єктивного у Фрідріха Шеллінга й нескінченне світове “я” у Фрідріха Шлегеля екстраполюються на мистецтво», – виявляє спільні погляди філософських концептів сучасна дослідниця проблем синтезу мистецтв Олена Іванова. Натомість філософське розуміння Фрідріха Шлегеля не вдовольнялося ідеєю взаємопроникнення різних видів мистецтва, а передбачило суголосність свідомості митця з можливістю поєднати в художньому вимірі досвід актора та глядача: «Як наслідок, мислителі звернулися до античного драматичного мистецтва. Сучасну оперу (у Шеллінга) і роман (у Шлегеля) пропонують як альтернативні жанри синтетичного витвору мистецтва. Так пояснювали природу художньої свідомості. Ця свідомість одночасно розгорталася і у вимір універсуму, з усією складністю його внутрішніх зв'язків, й індивідуального осягнення, що (сумарно) визначило структуру і зміст твору», – коментує дослідниця Олена Іванова.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Аналогічні трансформації творчої свідомості спостерігаємо в практиці європейських художників модерну другої половини XIX століття – початку XX. Усвідомлюючи трагедію мистецтва, особистості й суспільства, митці зламу XIX – XX століть шукали новітні ідеали в культурній пам'яті минулих епох, розсуваючи часо-просторові межі творчості. «Європейські художники доби модерн в процесі поглиблення «культурної пам'яті» розширили географічні межі своїх контактів з культурами попередніх епох», – стверджує авторитетний знавець мистецтва модерну Дмитро Сараб'янов (іл. 34). «Особливе значення для подальшого формування теорії синтезу мистецтв мала та обставина, що романтики відмовилися від алегоричного розуміння міфу на користь його символічного тлумачення», – доходить висновку авторитетна дослідниця синтезу мистецтв, російська вчена Олена Муріна (іл. 35). Зазначимо, що алегорія римської богині світанку в інтерпретаціях Філіппа Отто Рунге увійшла до історії мистецтва як пророче знамення майбутньої динамічної ери модерну й символізму (іл. 36).

Дмитро Сараб'янов (іл. 34)

Олена Муріна (іл. 35)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Дугоподібні кучері «Аврори», що хвилями спадають на її рамена та стан, випереджають художньо-стильові ліміти арабескових стилізацій жіночої зачіски, які стали характерною деталлю декоративно-формального оздоблення в добу модерну. «Цей мотив з'явився у творчості багатьох художників доби модерну, які знайшли в ньому певне фемінізуюче втілення принципу орнаментальності, притаманного мистецтву нового стилю», – коментує Габріель Фар-Беккер. Водночас невимущена природна постава та велич «Аврори» перейшли в спадок символічно оформленим архетипам «femina» нового часу: в інтерпретаціях Жюльє Шере (іл. 37-42), «Весні» (1896, іл. 43) і «Природі» (1899–1900, іл. 44) чеського художника Альфонса Мухи, образу Музи у творі Ежена Грассе «Мистецтво малювання» (1894–1895, іл. 45), урочисто-архаїчним героїням П. Гогена та позачасовим метафорам купальниць П. Сезанна.

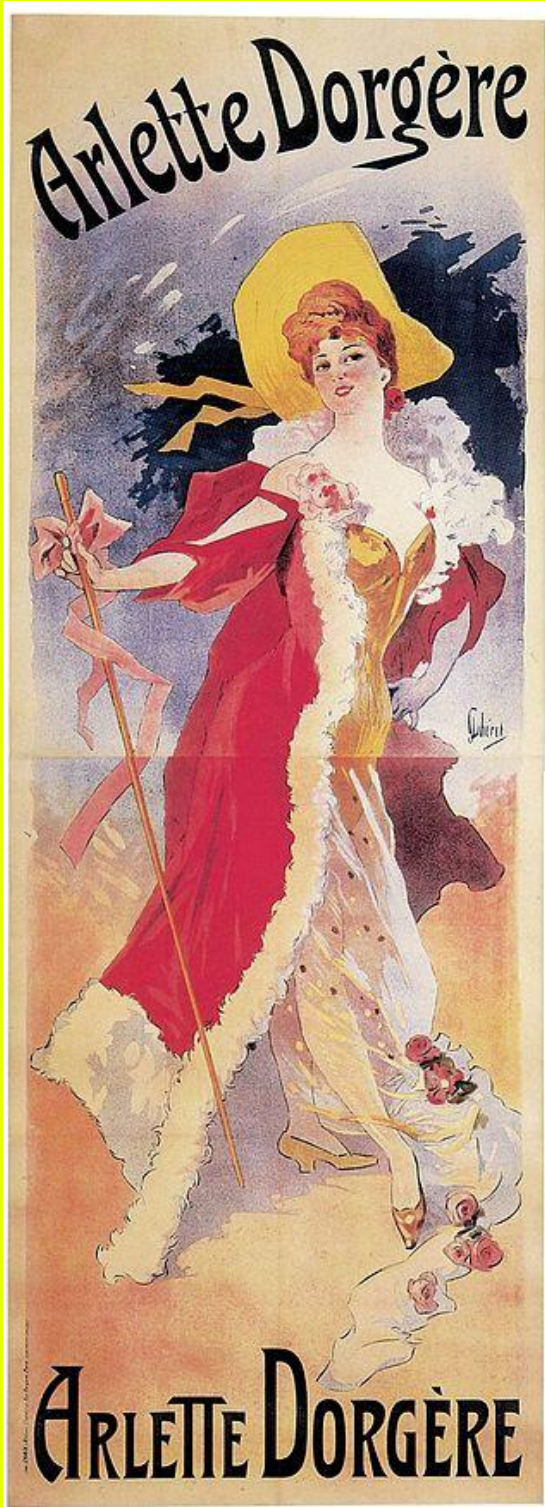
Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Алегорія «Аврори»(іл.36)

інтерпретації фемінності Жюля Шере (іл. 37-40)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

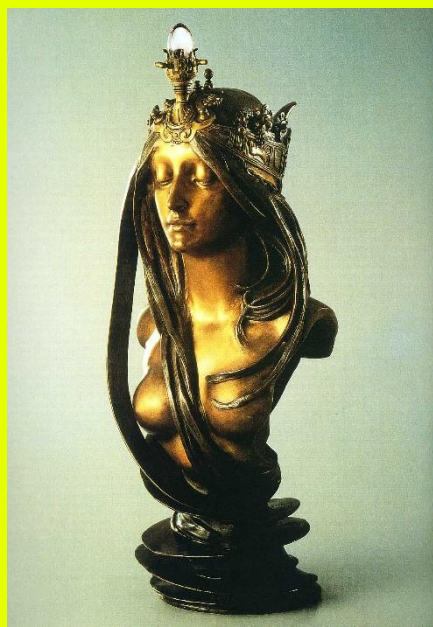
Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Алегорія «Аврори»(іл.36)

інтерпретації фемінності Альфонса Мухи (іл. 43-44)

Альфонс Муха (іл. 44)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Алегорія «Аврори» (іл.36)

Ежен Грассе «Мистецтво малювання» (іл. 45)

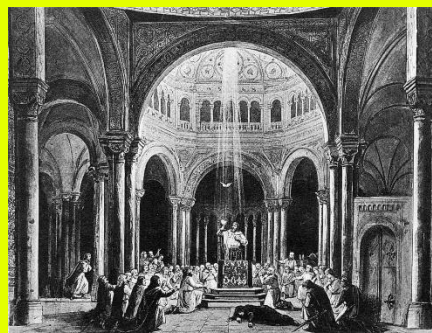
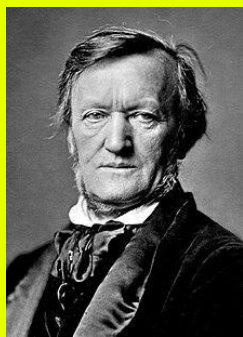
Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Осмисливши синтез мистецтв як квінтесенцію будь-якої творчості, німецькі романтики протиставили свій метод художнього узагальнення «розмежувальним лімітам прогресу, розвиток якого спирається на фахову спеціалізацію окремих галузей», – підкреслює Олена Муріна. На думку мистецтвознавців, саме в цьому виявилася історична велич німецьких романтиків, які упродовж 1780–1840-х не змогли реалізуватися, тому що за феодального устрою ще не сформувалися демократичні уявлення про людину як незалежну індивідуальність. Але їхні ідеї про синтез мистецтв визначили потреби майбутньої доби модерну, ставши концептуальною прелюдією для неї. Після завершення доби німецького романтизму, у 1840–1850-х роках, ілюзії енгельських мислителів теоретично обґрунтував Ріхард Вагнер (іл. 46) у вченні про Gesamtkunstwerk. Як пояснює композитор, у цій теорії акумулювалися його уявлення про музичну драму як про синтетичний продукт: «Вищою формою мистецтва є драма: вона може досягти свого граничного розвитку в тому випадку, якщо кожен вид мистецтва буде наявний у ній у своєму максимальному розвитку». У постановці та сценографії опери «Парсіфаль» 1882-го року у Байройті (іл. 47), багато тогочасних театральних рецензентів побачили в «Парсифалі» перший випадок синтетичного мистецтва Гезамкунствверк.

Ріхард Вагнер (іл. 46) опера «Парсіфаль» на Байройтському фестивалі (іл. 47)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Як зазначає дослідниця вагнерівської теорії Олена Іванова: «**Gesamtkunstwerk**, увібравши в себе ідеї єдності й синтезу представників німецької класичної філософії та літератури, а також єнського романтизму, концептуально обґрунтував Ріхард Вагнер у теоретичних працях «Мистецтво і революція», «Твори мистецтва майбутнього», «Опера і драма». Видатний російський мислитель Олексій Лосєв висловив гіпотезу, що, на думку Ріхарда Вагнера, увесь попередній розвиток культури слугував історичним підґрунтям для універсального синтезу майбутніх епох, що згодом мав замінити роз'єднані галузі мистецтва.

Специфіка творчого процесу в практиці французьких художників-новаторів актуалізувала аналіз образотворчих категорій візуалізації: синтез мистецтв, вагнерівський **Gesamtkunstwerk** і *синтетизм*. У сучасній науці аналізують концептуальну специфіку згаданих субфакторів міфотворення. Виокремлюючи категоріальну автономність термінів «синтез», «**Gesamtkunstwerk**» і «синтетизм», мистецтвознавці, як правило, підкреслюють, що їхня природа пов'язана з процесом перетворення. Водночас дослідники відзначають, що процес взаємопроникнення елементів у кожній окремій категорії понять передбачає специфічні акценти, які впливають на змістову структуру кожного окремого поняття.

Наприклад, аналізуючи семантику слова «синтез», що походить від грецького σύνθεσις та означає з'єднання відносно самостійних елементів, дослідниця О. Іванова акцентує на певній відмежованості складників «усередині загального змісту», що актуалізує проблему антиномій.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Схоже трактування є в дослідженні Габріель Фар-Беккер, яка підкреслює, що нові тенденції 1880–1910-х років намагалися компенсувати виснажені шаблони історизму за рахунок збагачення іншими, зокрема антитетичними, культурогенними потенціями, природа яких ґрунтується на антиноміях.

Натомість, аналізуючи вагнерівський концепт «Gesamtkunstwerk», учені доходять висновку, що він не передбачає власне процесу синтезу. «Важливим аспектом для диференціації «Gesamtkunstwerk» і «синтезу мистецтв» є те, що галузь впливу першого не обмежена лише естетичними аспектами. На підставі художньо-міфологічних шукань Вагнера з'ясована особлива функція Gesamtkunstwerk як специфічна парадигма перетворення соціального світоустрою», – відзначає Олена Іванова. Цей «соціально-перетворювальний» механізм «Gesamtkunstwerk», що засобами мистецтва нібито міг змінити подальший суспільний розвиток, надав масштабності утопічним сподіванням постімпресіоністів, які відчували себе творцями історії.

Побіжно в сучасних дослідженнях виокремлюють тенденції, що оптимізували розвій синтезу в мистецтві модерну: взаємопроникнення різних видів мистецтва – живопису та графіки, а також взаємодія поезії, музики й живопису; посилення інтересу до «забутих» періодів мистецтва – «неовідкриття» мистецтва бароко наприкінці ХІХ століття; взаємопроникнення різних жанрів (портрета й краєвиду); зближення графічних і живописних засобів виразності, як-от використання в графіці живописних прийомів, а в живописі – графічних; одночасне використання різних, зокрема протилежних, зображальних мов.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

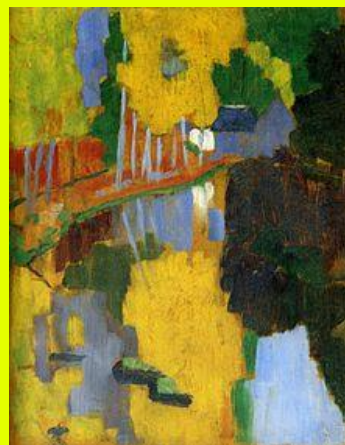
Переосмислення нових горизонтів творчості, природа яких у добу модерну вийшла поза межі локально-мистецької проблематики, оптимізувало пошуки нових неакадемічних підходів, збагачених різнобічними вербальними потенціями. Наукові аргументи підкріплені висновками сучасних мистецтвознавців, на думку яких сам характер новітнього художнього мислення став передумовою для синтетичного творення модерну.

Термін «синтетизм», який походить від французького **synthétiser**, означає «охоплювати» й репрезентує один з методів живописного відтворення, що зародився всередині постімпресіоністичного руху приблизно в період 1887–1888 років. Історія винайдення синтетизму так і залишилася дискусійною. З одного боку, у теоретичних працях знаходимо інформацію, що ідея синтетизму виникла у **Поля Гогена (іл. 48)** під час понт-авенських студій у серпні 1888 року. З іншого – окремі факти засвідчують, що Еміль Бернар (1868–1941) разом із Луї Анкетеном (1861–1932) почали розробляти синтетизм ще 1887 року. Взірцем синтетизму часто слугує картина Поля Серюзьє, яку він назвав «Талісман» (іл. 49).

Поль Гогена (іл. 48)

Поль Серюзьє «Талісман» (іл. 49)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

В іноземній науковій літературі дефініцію «synthetic» мистецтвознавці використовують в аналізі творчості постімпресіоністів і їхніх послідовників з понт-авенського кола й живописців групи «Набі». Сьогодні дефініцію «синтетизм» найчастіше згадують у зв'язку з діяльністю представників постімпресіонізму різних поколінь: Л. Анкетена, Е. Бернара, П. Боннара, Ф. Валлотона, Е. Вюйяра, П. Гогена, П. Рансона, К.-К. Русселя, П. Сезанна, П. Серюзьє.

Опрацювання фахової літератури, присвяченої проблемам синтезу та синтетизму, дало змогу увиразнити й теоретично узагальнити засадничі риси цих понять. Дефініцію «синтез» найчастіше використовують тоді, коли йдеться про новий тип творчого мислення, що був притаманний представникам різних тенденцій межі ХІХ – ХХ століть, зокрема й постімпресіоністичної.

Натомість **поняття «синтетизм»** – це індивідуальна стратегія візуалізації, у якій об'єктивні враження трансформуються в суб'єктивну інтерпретацію. У кожному окремому випадку «синтетизм» становить систематизовану сукупність кроків, спрямованих на вирішення визначеної художньої мети. Обґрунтована диференціація термінологічної морфології стала інтегральним базисом для мистецтвознавчої аргументації дослідження.

Зрештою, прогресивні настрої часу були суголосні у твердженні, що суб'єктивна й візуально неоформлена уява митця мала отримати конкретний вигляд, що актуалізувало питання про залучення потенційних можливостей синтезу мистецтв.

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

«Виникнення проблеми синтезу – це для нас суттєвий момент, не тільки реакція на загальнокультурні потреби часу, а й результат розвитку культурного самоусвідомлення, що сконцентрував пам'ять про такі цілісні феномени, як фольклор, культура античності та середньовіччя», – доходить висновку Олексій Лосев. Отож, омріяні уявлення про «універсальний» живопис проявилися в розробках авторського «синтетизму», зокрема художників-постімпресіоністів.

Отже, ми зіставили такі рушійні сили творчого образотворення, як ідеалістично-утопічні уявлення про синтез мистецтв доби енських романтиків (1790–1840) з теоретично оформленим вагнерівським поняттям «Gesamtkunstwerk» (1840–1850), що, за визначенням мистецтвознавців, стали культурно-історичним підґрунтям для зародження синтетизму в практиці французьких постімпресіоністів 1887–1888-х років. У результаті дослідження ми дійшли висновку, що ідея синтезу мистецтв – це безперервний процес, природа якого ґрунтується на постійному самооновленні. На основі вивчення різних джерел можемо стверджувати, що ідея синтезу мистецтв прогресувала в контексті ідеалістичного світобачення про різні формати недосяжного «універсального», а в інтерпретації Р. Вагнера отримала «чарівну» суспільноперетворювальну потенцію.

Самоочевидно, що ірраціонально-казковий магнетизм Gesamtkunstwerk став соціокультурним імпульсом для чергових пошуків «універсального» в практиці художників-новаторів доби модерн.

На прикінці лекції ми ознайомимося з кольоровими аплікаціями Філіппа Отто Рунге із віденської експозиції «Світи Романтизму» (іл. 50-51), щоб на практиці побачити яким саме чином емпіричні враження від природи поєднувалися в уяві художника із узагальненими спогадами-враженнями. Водночас можна переконатися, що синтетично-створені в уяві образи (початку XIX століття), сьогодні виглядають сучасно і актуально (іл. 52-57).

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Кольорові аплікації **Ф. Рунге** з віденської експозиції «Світи Романтизму» (іл. 52-57)

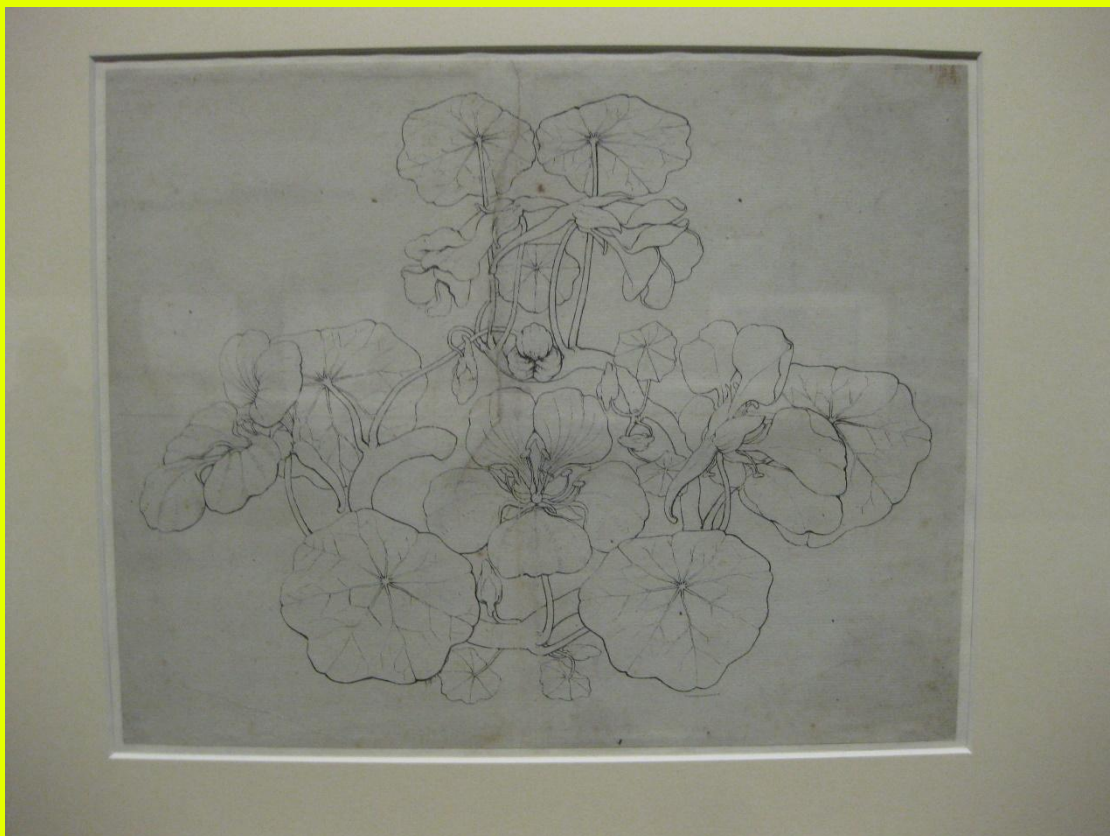

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Підготовчий малюнок до аплікації Ф. Рунге (іл. 58)

Дисципліна: «Синтез мистецтв»

Лекція 1. Передісторія формування поняття «синтез мистецтв»

Викладач: Павельчук Іванна Андріївна

Аплікації Ф. Рунге з віденської експозиції «Світи Романтизму» (іл. 52-57)

Список рекомендованой литературы:

1. Азизян И. А. Диалог искусств Серебряного века / И. А. Азизян. — М. : Прогресс-Традиция, 2001. — 400 с.
2. Берковский Н. Романтизм в Германии / Н. Берковский. — СПб. : Азбука-классика, 2001. — 512 с. 3. Вагнер Р. Избранные работы / Р. Вагнер ; сост. и коммент. И. А. Барсовой, С. А. Ошерова. Вступит. статья А. Ф. Лосева. Пер. с нем. — М. : Искусство, 1978. — 695 с.
3. Ванслов В. В. Об эстетической концепции Рихарда Вагнера / В. В. Ванслов // Эстетика, искусство, искусствознание : вопросы теории и истории. — М., 1983. — 439 с.
4. Габитова Р. М. Философия немецкого романтизма : Гельдерлин, Шлейермахер / Р. М. Габитова. — М. : Книга по Требованию, 2012. — 160 с.
5. Галеев Б. М. Gesamtwerk / Б. М. Галеев // Лексикон неоклассики. Художественно-эстетическая культура XX века / под ред. В. В. Бычкова. — М. : Российская политическая энциклопедия (РОССПЭН), 2003. — С. 137.
6. Иванова О. Н. Gesamtwerk : культурфилософские основания, их репрезентация в теоретическом и художественном наследии Р. Вагнера : автореф. дис. ... канд. культурологи : 24.00.01 / Ольга Николаевна. Иванова. — Киров, 2007. — 18 с.
7. Лосев А. Ф. Исторический смысл эстетического мировоззрения Рихарда Вагнера / А. Ф. Лосев // Вагнер Рихард. Избранные работы / сост. и коммент. И. А. Барсовой и С. А. Ошерова. Вступит. статья А. Ф. Лосева. Пер. с нем. — М. : Искусство, 1978. — 695 с.
8. Мурина Е. Б. Проблема синтеза пространственных искусств / Е. Б. Мурина. — М., 1982. — 192 с. 9. Образцова А. Г. Синтез искусств и английская сцена на рубеже XIX–XX веков / А. Г. Образцова ; отв. ред. А. Аникст. — М. : Наука, 1984. — 333 с.
10. Павельчук І. А. Діалог культурних традицій: рефлексії європейського мистецтва у реноваціях українського постімпресіонізму XX ст. *Діалог культур: дослідження, практики, виклики* : зб. матеріалів Міжнар. наук.-теорет. конф. / Нац. ін-т стратег. дослідж. ; Ін-т культурології НАМУ ; НАКККіМ ; за участю Рос. ін-ту культурології РАН, Київ, 3–5 жовт. 2011 р. Київ, 2012. С. 94–95.
11. Павельчук І. А. Процес формування постімпресіоністичного методу «синтетизму» в практиці Е. Р. Контратовича. *Вісник ДАКККіМ*. Київ : Міленіум, 2011. № 3. С. 125–129.
12. Павельчук І. А. Ідея синтезу мистецтв як історико-культурне підґрунтя концептуальних засад постімпресіонізму. *Вісник ХДАДМ. Мистецтвознавство* : зб. наук. пр. Харків, 2016. № 5. С. 37–44.
13. Сарабьянов Д. В. Стиль модерн / Д. В. Сарабьянов ; [ред. И. А. Куратова]. — М. : Искусство, 1989. — 294 с.
14. Соколов Е. Г. Артистический миф Рихарда Вагнера [Электронный ресурс] / Е. Г. Соколов. — Дата доступу : <http://wagner.su/book/export/html/89>. — Назва з екрана.
17. Степанов Г. П. Композиционные проблемы синтеза искусств / Г. П. Степанов. — Л, 1984. — 319 с.
15. Фар-Беккер Г. Искусство модерна [Образотворчі матеріали] : альбом / Г. Фар-Беккер ; пер. с нем. А. Чередниченко и др. — Кельн : Konemann, 2000. — 426 с.
16. Федоров Н. Ф. Эстетический кризис / Н. Ф. Федоров // Собр. сочинений в 4-х т. — М. : Традиция, 1997. — Т. 3. — С. 452–453.
17. Хангельдиева И. Г. Взаимодействие и полифоничность искусств : (Художественно-выразительные функции музыки в драматическом театре, кинематографе, телевидении) : дис. ... д-ра филос. наук : 24.00.01 / Хангельдиева И. Г. — М., 1991. — 353 с.
18. Шеллинг Ф. В. Философия искусства / Ф. В. Шеллинг ; [под общ. ред. М. Ф. Овсянникова ; пер. П. С. Поповой]. — М. : Мысль, 1966. — 496 с.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Відповісти письмово на три питання (за вибором) +

1 - практична вправа

1. Пояснити що означає термін «синтез мистецтв», вказати похідні поняття цього явища.
2. Висвітлити історико-культурні обставини, що актуалізували появу нового образотворчого методу шляхом синтезу в культурфілософському дискурсі доби Романтизму. Згадати прізвища єнських мислителів.
3. Пояснити чому на межі XIX-XX століть актуалізувалася потреба в штучно-створеному мистецтві засобами синтезу.
4. Висвітлення властивості основоположних рушійних сил образотворення: «синтез мистецтв», «Gesamtkunstwerk», «синтетизм». Назвати прізвища і продемонструвати картини (проекти) художників-новаторів, які користуються «синтезом мистецтв» або «синтетизмом».
5. Пояснити як користуватися синтезом мистецтв в рекламному дизайні, назвати складові субфактори формоутворення.
6. Висвітлити як використовують синтез мистецтв в цифровому дизайні (мобільні додатки, ігри). Визначити складові субфактори формоутворення.
6. Висвітлити значення дизайн-дисципліни «Синтез мистецтв», вказати прізвища провідних дослідників (іноземних) у цій галузі наукових досліджень.
7. Чим функціонально відрізняється архітектурний синтез від рекламного дизайн-синтезу. Назвати конкретні приклади сучасних споруд та реклами.
8. Пояснити концепцію вагнерівського вчення «Gesamtkunstwerk». Обґрунтувати чому ідея нових штучних образотворчих технологій синтезу зародилася саме на теренах театрального мистецтва.
9. Проаналізувати ключові ідеї філософській праці Освальда Шпенглера «Присмерк Європи».
10. Пояснити концепцію «всекультури» єнських мислителів-романтиків.
11. Висвітлити чому саме в період феодальної формації актуалізувалася потреба у синтетичному міфотворенні, алегоризмі та прикрашенні реальності.
12. Пояснити чому процес розширення інтелектуальної творчої свободи відбувався у художників феодального суспільства на теренах релігійної міфології, а не в інших галузях образотворчого мистецтва.
- 13. Конспект лекцій:** записується рукою упродовж прослуховування лекції (фіксуємо запитання до викладача). Обсяг: від 10-ти сторінок.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Практична вправа

Створити ескіз **самостійно вигаданої в уяві АЛЕГОРІЇ**

за власним тематичним вибором:

Природа, Весна, Вітер, Дощ, Шлях, Майбутнє, Прогрес, Революція, Космос, Наука, Війна, Свято, тощо...

Будь-який глядач має зрозуміти «хто зображений» без слів

Матеріал: **довільна техніка:** папір, гуаш, туш, акрил, цифрове зображення

(Розмір А 3).

Дякую за увагу!